

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПЕТРА МОГИЛИ**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Міжнародні відносини»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – Третій (освітньо-науковий) рівень

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – PhD (доктор філософії)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – С 3 «Міжнародні відносини»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради
/ Леонід КЛИМЕНКО /
(протокол № 07 від «29» травня 2025 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.10.2025 р.

В.о. ректора
/ Климєнко Л. П. /
(наказ № 7- ВР від «29» травня 2025 р.)

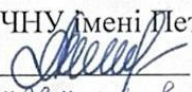
Миколаїв – 2025 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

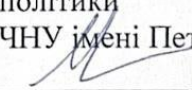
Рівень вищої освіти	PhD (доктор філософії)
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С 3 «Міжнародні відносини»

«ПОГОДЖЕНО»

Перший проректор
ЧНУ імені Петра Могили
 Юрій. КОТЛЯР
«28» травня 2025 р.

Декан факультету
політичних наук
ЧНУ імені Петра Могили
 Анастасія ХМЕЛЬ
«28» травня 2025 р.

Керівник розробки:

Завідувач кафедри
міжнародних відносин та зовнішньої
політики
ЧНУ імені Петра Могили
 Олександр ШЕВЧУК
«28» травня 2025 р.

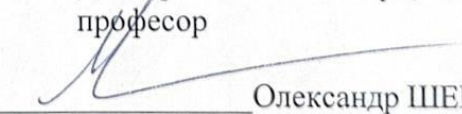
РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник закладу-розробника

В.о. Ректора ЧНУ імені Петра Могили

 Леонід Клименко

Керівник робочої групи
(гарант освітньої програми)

Доктор політичних наук,
професор
 Олександр ШЕВЧУК

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО:

Робочою групою Чорноморського національного університету імені Петра Могили у складі:

- Тригуб Олександр Петрович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики
- Шевчук Олександр Володимирович – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики (гарант освітньої програми)
- Вовчук Людмила Анатоліївна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Ольга БРУСИЛОВСЬКА, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

2. Віталій МАКАР, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

3. Наталія ПППЧЕНКО, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародної інформації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності С 3 «Міжнародні відносини»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чорноморський національний університет імені Петра Могили, факультет політичних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії / Doctor of Philosophy (PhD) Доктор філософії в галузі міжнародних відносин / PhD of International Relations
Офіційна назва освітньої програми	Міжнародні відносини
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний; перший науковий ступінь, що здобувається на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; 4 академічних роки; освітня складова – 50 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Підлягає акредитації вперше
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень. Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти QF-ENEA – третій цикл. Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя EQF-LLL – 8 рівень. Рівень освіти – третій (освітньо-науковий)
Передумови	Наявність ступеня магістра (спеціаліста)
Мови викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або до чергового оновлення освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://chmnu.edu.ua
2- Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, які мають поглиблені знання з методології і методів наукових досліджень, володіють практичними вміннями і навичками для комплексного аналізу та прогнозування міжнародних відносин і зовнішньої політики держав, ефективної роботи в освітніх та науково-дослідницьких інституціях, володіють навичками науково-дослідницької роботи	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань,	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальність, спеціалізація)	С 3 «Міжнародні відносини»
Орієнтація освітньої програми	Академічна освітньо-наукова, що має прикладну орієнтацію на аналіз і прогнозування міжнародних відносин сучасності, дослідження міжнародних систем та глобального розвитку
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта та професійна підготовка у галузі міжнародних відносин з фокусом на вивченні зовнішньої політики, світової політики, національної та міжнародної безпеки, наукової комунікації. <i>Ключові слова:</i> міжнародні відносини, міжнародні комунікації, зовнішня політика, світова політика, зовнішньополітична стратегія, міжнародні системи, європейська політика, науковий аналіз, дослідження, дисертація
Особливості програми	Програма спрямована на проведення досліджень у галузі міжнародних відносин і набуття досвіду науково-педагогічної діяльності та викладацької практики, необхідних для науково-педагогічних та наукових працівників, а також керівників державних органів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Зміст та структура програми дає змогу отримати знання та навички і здійснювати професійну діяльність у науково-педагогічній і науковій діяльності у закладах вищої освіти, наукових установах у сфері зовнішньої політики, міжнародного співробітництва та міжнародних відносин, міжнародних комунікаціях, обіймати первинні посади в органах державної влади та самоврядування різних рівнів, у міжнародних організаціях, у комерційних і недержавних структурах.
За класифікатором професій ДК 003:2010 (зі змінами від 13.12.2024)	Науковий співробітник Викладач закладу вищої освіти Експерт із суспільно-політичних питань Радник (органи державної влади) Науковий консультант Президента України
Подальше навчання	За умови успішного завершення навчання, доктор філософії може продовжити освіту на другому

		науковому рівні – доктора наук (докторантура)
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання навчання	та	Лекції, практичні заняття, у тому числі в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами та науковим керівником дисертаційного дослідження, підготовка наукових праць різного рівня (тези-матеріали конференції-фахова стаття), самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання.
Оцінювання		Усні та письмові екзамени, заліки, усні презентації, есе, поточний контроль, науково-педагогічна практика. Кінцевим результатом навчання аспірантів є: повне виконання освітньо-наукової програми, перелік опублікованих за результатами досліджень наукових праць, у тому числі в зарубіжних виданнях та таких, що індексуються у наукометричних базах, апробація результатів на наукових конференціях, належним чином оформлений рукопис дисертації та захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді для отримання наукового ступеня доктора філософії в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» зі спеціальності С 3 «Міжнародні відносини»
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати комплексні теоретичні та практичні проблеми у галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій та регіональних студій, проводити дослідницько-інноваційну діяльність у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)		
<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти</i>		
ЗК 1	Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.	
ЗК 2	Здатність здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї (креативність)	
ЗК 3	Здатність до набуття універсальних навичок дослідника, зокрема: усної та письмової презентації результатів власного наукового	

	дослідження українською та іноземною мовами, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності
ЗК 4	Здатність до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих проблем
<i>Компетентності, визначені Чорноморським національним університетом імені Петра Могили</i>	
ЗК 5	Вміння та здатність поєднувати різні наукові методи для отримання результатів та знаходження варіантів вирішення проблем.
ЗК 6	Здатність визначати чинники впливу на перебіг суспільно-політичних і міжнародних явищ і процесів.
ЗК 7	Уміння обґрунтовувати управлінські рішення та забезпечувати спроможність їх виконання та правомочність.
ЗК 8	Здатність до організації і планування професійної діяльності згідно з визначеними стратегічними орієнтирами.
ЗК 9	Здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності.
Фахові компетентності (ФК)	
<i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти</i>	
ФК 1	Здатність до пошуку, самостійного відбору та обробки наукової інформації й емпіричних даних з метою продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій
ФК 2	Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем за фахом міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій
ФК 3	Здатність до використання загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних явищ та процесів у сфері міжнародних відносин глобального та регіонального рівнів, зокрема європейської та євроатлантичної інтеграції України
ФК 4	Здатність виокремлювати актуальні проблеми у сфері міжнародних відносин суспільних комунікацій та регіональних студій та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження

ФК 5	Здатність формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, обирати методи наукового дослідження у сфері міжнародних відносин суспільних комунікацій та регіональних студій
ФК 6	Здатність до розробки моделей європейської та євроатлантичної інтеграції України з метою пояснення явищ і процесів у цій сфері, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик за фахом міжнародних відносин суспільних комунікацій та регіональних студій

Компетентності, визначені

Чорноморським національним університетом імені Петра Могили

ФК 7	Володіння іноземними мовами на професійному рівні, виконання усного та письмового перекладу з фахової тематики у міжнародних комунікаціях
ФК 8	Поглиблені знання про актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики України
ФК 9	Здатність демонструвати та застосовувати знання з теорії і практики забезпечення національної, регіональної та міжнародної безпеки, економічних, політичних, соціальних та інших загроз життєдіяльності держави та міжнародної системи
ФК 10	Здатність демонструвати знання методології, сучасних тенденцій й актуальних проблем інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах та міжнародних комунікаціях

7 – Результати навчання

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти

РН 1	Демонструвати системний науковий світогляд, професійну етику та загальний культурний кругозір
РН 2	Застосовувати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї (креативність)
РН 3	Демонструвати універсальні навички дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій
РН 4	Обирати та застосовувати інновації для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих проблем у сфері міжнародних

	відносин суспільних комунікацій та регіональних студій
РН 5	Практикувати пошук, самостійний відбір та обробку наукової інформації й емпіричних даних з метою продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем за фахом міжнародних відносин суспільних комунікацій та регіональних студій
РН 6	Застосовувати категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, технології та методи, необхідні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності
РН 7	Використовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних явищ та процесів у сфері міжнародних відносин глобального та регіонального рівнів, зокрема європейської та євроатлантичної інтеграції України
РН 8	Виокремлювати актуальні проблеми у сфері міжнародних відносин суспільних комунікацій та регіональних студій та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження
РН 9	Формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, обирати методи наукового дослідження у сфері міжнародних відносин суспільних комунікацій та регіональних студій
РН 10	Розбудовувати моделі моделей європейської та євроатлантичної інтеграції України з метою пояснення явищ і процесів у цій сфері, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик за фахом міжнародних відносин суспільних комунікацій та регіональних студій
<i>Результати навчання, визначені Чорноморським національним університетом імені Петра Могили</i>	
РН 11	Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики
РН 12	Здатність аналізувати особливості і тенденції розвитку міжнародних відносин шляхом інноваційних прикладних технологій.
РН 13	Брати участь у фахових дискусіях (у тому числі англійською мовою) із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору.
РН 14	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток

РН 15	Планувати і проводити навчальні заняття зі спеціальних дисциплін, розробляти їх методичне забезпечення
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-наукову програму за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. У процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької /управлінської /інноваційної /творчої роботи та/або роботи за фахом та іноземні лектори. Відбувається обмін студентами. 100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчені звання за відповідною або спорідненими спеціальностями. Науковий керівник дисертаційної роботи має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання за профілем дисертаційного дослідження або спорідненими спеціальностями.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. Використання комп'ютерних класів з потужними комп'ютерами та сучасним програмним забезпеченням. Комп'ютеризовані робочі місця у Науковій бібліотеці надають можливість доступу до Інтернету та локальної мережі як бібліотеки, так і університету в цілому. Студенти також мають змогу користуватися власними ПК з безкоштовною можливістю доступу до мережі Інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	У Чорноморському національному університеті імені Петра Могили функціонує потужна система бібліотечно-інформаційного забезпечення. Використовуючи спектр функцій системи LitPro (власна розробка), усі користувачі бібліотеки (студенти, викладачі, науковці) можуть отримати динамічну інформацію щодо наявності базової, іншої рекомендованої літератури та її розміщення, а

	також мають можливість здійснювати доступ до оцифрованих повнотекстових копій навчальної та методичної літератури. Використання в навчальному процесі системи Moodle. Наявність авторських розробок (підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів) професорсько-викладацького складу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Чорноморським національним університетом та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Чорноморським національним університетом ім. Петра Могили та вищими навчальними закладами країн-партнерів: Університет Ка Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Державна вища східноєвропейська школа в Перемишлі (ДВСП) (Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu), Поморська Академія в Слупську (Akademia Pomorska w Słupsku), Університет Саарланду (Universität des Saarlandes) Університет Сьонсі (Swansea University, Great Britain)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Освітня програма є відкритою для іноземних здобувачів вищої освіти на підставах, визначених чинним законодавством України.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Нормативні навчальні дисципліни			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОЗП 1.	Філософія науки	3	Екзамен
ОЗП 2.	Українське наукове мовлення	3	Екзамен
ОЗП 3.	Наукова комунікація англійською мовою	6	Екзамен
ОЗП 4.	Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	3	Екзамен
ОЗП 5.	Управління науковими проектами	3	Екзамен
Загальний обсяг циклу загальної підготовки:		18	
1.2. Дисципліни професійної і практичної підготовки			
1.2.1.Цикл професійної підготовки			
ОПП 1.	Сучасні тенденції теорії міжнародних відносин	4	Екзамен
ОПП 2.	Актуальні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку	4	Екзамен
ОПП 3.	Теоретично-методологічні основи вивчення міжнародних відносин	4	Екзамен
Загальний обсяг циклу професійної підготовки:		12	
1.2.2. Цикл практичної підготовки			
ПП 2	Науково-педагогічна практика	6	Залік
Загальний обсяг циклу практичної підготовки:		6	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		36	
2. Вибіркові компоненти ОП			
2.1. Цикл загальної підготовки			
ВДЗ 1	Дисципліна 1 ЗП (загально-університетський каталог)	3	Залік
2.1. Цикл професійної підготовки			
ВДЗ 3	Дисципліна 2 ПП (спецкурс англійською мовою)	4	Залік
ВДЗ 4	Дисципліна 3 ПП	4	Залік
ВДЗ 7	Дисципліна 4 ПП	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		14	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		50	

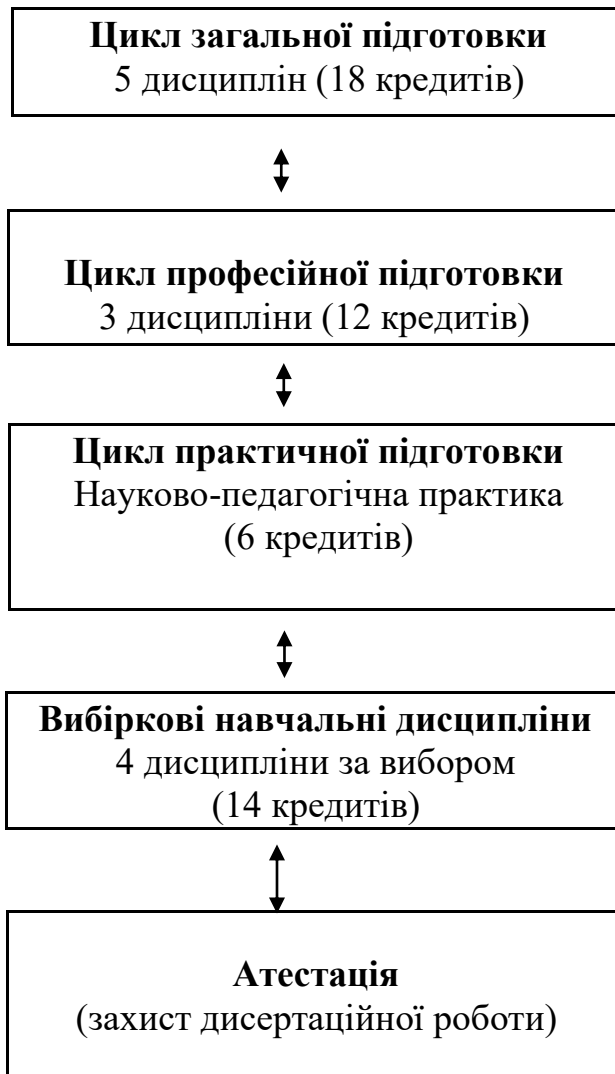
2.2. Структурно-логічна схема ОП

Програма підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня (доктор філософії) за спеціальністю С 3 «Міжнародні відносини» загальним обсягом 50 кредитів ECTS передбачає оволодіння студентами 12 навчальними дисциплінами, проходження науково-педагогічної практики і проведення підсумкової атестації у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи доктора філософії.

Обов'язкова (нормативна) частина навчального плану має обсяг 36 кредитів ECTS (72%) і включає 8 дисциплін (30 кредитів) і науково-педагогічну практику (6 кредитів). З них загальної підготовки 5 дисциплін (18 кредитів) і 3 дисципліни професійної підготовки (12 кредитів).

Вибіркова частина навчального плану має обсяг 14 кредитів ECTS (28%) і містить дисципліни вільного вибору студента (загальноуніверситетські та кафедральні каталоги). У частині загальної підготовки передбачено 1 дисципліну (3 кредити) із загальноуніверситетського каталогу, а професійної підготовки – 3 дисципліни (9 кредитів) з каталогу курсів випускової кафедри, одна з яких – спецкурс англійською мовою.

Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Публічний захист наукових досягнень у формі дисертації . Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Вимоги до дисертаційної роботи – для оприлюднення, публічного ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи та запобігання академічному плагіату (перевірка робіт на плагіат; визначення нормативу унікальності текстів) робота, а також відгуки опонентів мають бути розміщені на web-ресурсах закладу вищої освіти або відповідного структурного підрозділу відповідно до законодавства. Процедура захисту визначається постановою Вимоги до оформлення дисертацій встановлює Міністерство освіти і науки України

Атестація випускників освітньо-наукової програми «Міжнародні відносини» спеціальності С 3 «Міжнародні відносини» проводиться у формі захисту дисертаційної роботи з дисципліни «Міжнародні системи та глобальний розвиток» і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня Доктора філософії із присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

Атестація здійснюється публічно, відкрито та гласно.

Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом Міністрів України, а саме: «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами))

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОЗП1	ОЗП2	ОЗП3	ОЗП4	ОЗП5	ОПП1	ОПП2	ОПП3	ПП1
ЗК1	+		+		+	+	+	+	
ЗК2				+	+	+	+	+	+
ЗК3		+	+		+				+
ЗК4				+	+				
ЗК5					+			+	+
ЗК6						+	+		
ЗК7					+				+
ЗК8					+				+
ЗК9					+				+
ФК1			+		+	+	+	+	+
ФК2	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК3					+	+	+	+	
ФК4						+	+		
ФК5	+				+			+	+
ФК6					+				
ФК7		+	+						
ФК8						+	+		
ФК9			+		+				+
ФК10					+	+	+	+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОЗП1	ОЗП2	ОЗП3	ОЗП4	ОЗП5	ОПП1	ОПП2	ОПП3	ПП1
РН1	+		+		+	+	+	+	+
РН2					+				+
РН3		+	+						+
РН4					+			+	
РН5					+	+	+	+	+
РН6					+	+	+	+	+
РН7					+			+	
РН8						+	+		+
РН9			+		+	+	+	+	
РН10							+		+
РН11						+	+	+	
РН12				+	+	+	+	+	
РН13		+	+		+	+	+	+	
РН14					+				+
РН15				+					+